

**DEPARTAMENT
D'EDUCACIÓ****RESOLUCIÓ**

EDU/1707/2010, de 20 de maig, d'organització experimental dels cursos d'actualització i especialització per al perfeccionament de competències en els estudis de català per a no catalanoparlants i les escoles oficials d'idiomes que els imparteixen.

CATALÀ PER A NO CATALANOPARLANTS – NIVELL C2**ANNEX 2**

Contingut del curs d'actualització i d'especialització equivalent al C-2, de català per a no catalanoparlants

DEFINICIÓ DE NIVELL

L'ensenyament d'idiomes en aquest nivell té com a finalitat capacitar l'alumne per utilitzar l'idioma amb tota naturalitat en tot tipus de situacions en els àmbits personal, públic, acadèmic i professional, que requereixin comprendre, produir i processar textos orals i escrits extensos i complexos en qualsevol varietat de la llengua, amb un ric compendi lèxic i estructural i que tractin sobre temes tant abstractes com concrets, fins i tot els que queden fora del seu camp d'especialitat. Aquest nivell no correspon al d'un parlant nadiu ni a la competència pròpia a la d'un parlant nadiu.

A) Objectius**a) Objectius generals**

Adquirir l'habilitat o capacitat de:

1. Saber-se desenvolupar pràcticament sense esforç amb qualsevol tipus de text oral o escrit sobre temes complexos per a propòsits socials, acadèmics i professionals.
2. Utilitzar la llengua de manera flexible i eficaç a l'hora de reformular idees sota formes lingüístiques diferents transmetent amb precisió matisos subtils de significat a fi d'emfasitzar, diferenciar o eliminar l'ambigüitat demostrant un ús controlat d'estructures organitzatives, connectors i mecanismes de cohesió.
3. Tenir un bon domini d'expressions idiomàtiques i col·loquials i ser conscient del nivell connotatiu del significat.
4. Mantenir de manera consistent un bon control gramatical d'un llenguatge complex encara que l'atenció estigui pendent d'aspectes com la planificació del discurs o la cohesió de la interacció.
5. Resumir informació procedent de diferents fonts orals o escrites, reconstruir fets i arguments, i presentar-los d'una manera coherent.
6. Interactuar espontàniament, amb fluïdesa i precisió, captant i utilitzant els senyals no verbals i d'entonació sense un esforç aparent fins i tot en les situacions més complexes.
7. Valorar les implicacions sociolingüístiques i socioculturals quan els nadius utilitzen la llengua i saber-hi reaccionar adequadament.
8. Fer de mediador entre parlants nadius i parlants de la seva comunitat d'origen tenint en compte les diferències socioculturals i sociolingüístiques.
9. Gestionar de manera conscient i autònoma l'aprenentatge de la llengua planificant-ne el procés i obtenint el màxim profit dels recursos disponibles. Desenvolupar noves estratègies durant el procés d'aprenentatge i ús de l'idioma per iniciativa pròpia.

10. Aprofitar la diversitat cultural com una font d'enriquiment de la pròpia competència intercultural. Desenvolupar un control conscient de les actituds i factors afectius personals i una perspectiva crítica i comprensiva en relació amb les altres cultures i amb la cultura dels països parlants de la llengua objecte.

b) Objectius per destreses

1. Expressió i interacció oral

Produir textos clars, fluids i fins i tot destacables amb estil adequat al context i amb una estructura lògica i eficaç, transmetent amb precisió matisos subtils de significat mitjançant un repertori ampli de recursos de modificació tornant enrere i reestructurant el discurs quan es troba en alguna dificultat d'una manera tan hàbil que l'interlocutor ni se'n adoni.

Participar sense esforç i amb fluïdesa en tota mena de converses i discussions respectant els torns de paraula, donant referències, fent al·lusions, etc., tot escollint l'expressió adequada entre un repertori disponible de funcions del discurs i relacionant amb habilitat les pròpies intervencions amb les dels altres interlocutors.

2. Expressió i interacció escrita

Escriure textos clars, fluids i sense errors.

Escriure cartes, informes o articles complexos que presentin arguments amb una estructura lògica i eficaç que ajudi el destinatari a fixar-se en els punts més significatius i a recordar-los.

Selecció de l'estil apropiat en funció del lector a qui van adreçats els textos.

3. Comprensió oral

Comprendre sense cap dificultat qualsevol tipus de producció oral en directe o emesa pels mitjans de comunicació, encara que hi hagi soroll ambiental, que la velocitat de parla sigui ràpida com la d'un nadiu, i sigui quina sigui la variant geogràfica o social, a condició que tingui temps de familiaritzar-s'hi.

4. Comprensió lectora

Comprendre amb facilitat i interpretar de forma crítica qualsevol mena d'escrit, incloent-hi textos abstractes, estructuralment complexos, textos literaris o no literaris, apreciand-los distincions subtils d'estil i significat tant implícit com explícit.

B) Continguts

Competències generals

a) Actituds

Els estudis sobre l'aprenentatge i l'adquisició de llengües donen una gran importància als factors psicològics i afectius en el procés d'aprenentatge de la llengua i de la cultura que aquella representa. Aquests factors exerceixen la màxima influència en l'èxit o fracàs de l'aprenentatge de la llengua i de les relacions interculturals en què es participa.

Una actitud és una disposició d'ànim que s'aprèn, tot i que de vegades estigui estretament relacionada amb trets de la personalitat. Per això, el professorat haurà d'esmerçar temps i esforços per ajudar l'alumnat a reconèixer el pes de les actituds en el procés d'aprenentatge, a identificar les pròpies, i treballar en el desenvolupament de les adequades per aconseguir l'èxit en l'aprenentatge.

1. Actituds que afavoreixen l'èxit de l'aprenentatge

Reconeixement del fet que cadascú és el protagonista del seu aprenentatge i n'ha d'assumir la gestió i la responsabilitat.

Valoració de l'autoestima, la responsabilitat personal, l'esforç, la concentració, la voluntat i les pròpies capacitats.

Valoració de la motivació, la curiositat i l'obertura cap a nous coneixements.

Interès per manifestar creativitat i imaginació, i per experimentar.

Reconeixement dels diferents estils d'aprenentatge, i predisposició a aprendre i adoptar els que millor hi escaiguin.

Interès per adquirir autonomia en el procés d'aprenentatge.

Superació de l'ansietat davant les noves experiències.

Interès per desenvolupar constància i mètode de treball.

2. Actituds que afavoreixen el procés d'aprenentatge d'una llengua
Valoració de l'aprenentatge d'una llengua com a eina de desenvolupament personal.
Valoració de la importància de conèixer una llengua estrangera per als estudis i la feina.
Consciència del fet que l'aprenentatge d'una llengua requereix motivació, esforç i voluntat.
Definició de les necessitats i els interessos personals a l'hora d'aprendre una nova llengua.
Establiment d'objectius assumibles i observables a curt termini.
Aprofitament dels coneixements i les experiències de què es disposa, tant lingüístiques com no lingüístiques, com a mitjà per facilitar l'adquisició dels nous coneixements.
Reconeixement de la utilitat de transferir els coneixements i les estratègies d'aprenentatge d'una llengua a una altra.
Disposició a experimentar i a intentar activar els recursos i les estratègies de què es disposa.
Reconeixement del fet que l'error és necessari per aprendre.
Valoració de l'enriquiment personal que suposa la relació amb els altres estudiants i els professors.
Reconeixement del fet que el treball en grup i cooperatiu dona l'oportunitat d'experimentar i de comunicar-se en la llengua que s'aprèn.
Valoració de l'adquisició d'estratègies que poden ser transferibles a altres aprenentatges.
Interès per comunicar-se i expressar-se oralment i per escrit amb persones que parlen la llengua objecte d'aprenentatge.
Consciència de la importància de la forma en la interacció, per tal d'expressar-se amb correcció i precisió .
Consciència de la importància d'adequar els continguts de l'actuació oral o escrita al context comunicatiu en què aquesta es produeix.
Consciència de la importància de l'avaluació com a instrument que permet regular el procés d'aprenentatge.
Consciència de la importància de l'autoavaluació com a mitjà d'avaluació i gestió del propi procés d'aprenentatge.
Consciència de la importància de la utilització de les noves tecnologies com a mitjà d'aprenentatge i d'intercanvi lingüístic i cultural.
Consciència de la importància d'aportar els coneixements lingüístics propis, com a mediador, en situacions en què persones de diferents llengües necessiten comunicar-se i no disposen d'una llengua comuna.
3. Actituds que afavoreixen l'adquisició d'una consciència intercultural
Valoració positiva de les diferències culturals com a font d'enriquiment i creixement personal.
Anàlisi crítica de les pròpies valoracions d'altres cultures.
Reconeixement de la dificultat, i de vegades la impossibilitat, de comparar realitats culturals diferents.
Superació dels prejudicis i estereotips sobre les cultures i els pobles.
Acceptació de l'alteritat i la diferència: respecte i tolerància.
Valoració de l'enriquiment i creixement personal que suposa el contacte amb persones d'altres cultures.
Valoració de la llengua com a vehicle d'expressió d'una realitat social i cultural, de les seves creences i valors.

b) Competència sociocultural

El coneixement de la societat i de la cultura de la comunitat o comunitats en què es parla la llengua objecte d'estudi és un aspecte del coneixement del món que té especial rellevància en el context de l'aprenentatge d'una llengua, ja que és probable que no formi part de l'experiència prèvia de l'estudiant o que el seu coneixement estigui deformat pels estereotips.

Aquest coneixement, conjunt de creences i valors que conformen la identitat dels individus i dels pobles, configura una manera de veure i d'entendre el món i incideix en la forma de comunicar-se amb els altres. Caldrà desenvolupar en l'alumnat una consciència intercultural que li permeti fer-se conscient i interpretar les situacions de comunicació i les convencions socials amb què es trobarà en els seus intercanvis interculturals.

A continuació es llisten els àmbits que poden estar relacionats amb els trets distintius de la societat i la cultura de la llengua que s'estudia.

Vida quotidiana

hàbits alimentaris: dieta, horaris, comportament a taula, etc.,
horaris i hàbits de treball,
vacances i festes,
activitats de lleure.

Condicions de vida

el nivell de vida (diferències regionals, ètniques i de grup social),
l'habitatge,
les prestacions socials (educació, sanitat, pensions...),
paisatge i clima,
trets socioeconòmics (agricultura, ramaderia, pesca, indústria, comerç, turisme, banca, noves tecnologies...).
Relacions
interpersonals
estructura familiar i relacions de parentiu,
relacions entre generacions,
relacions entre homes i dones,
relacions a la feina,
estructura de la societat (grups socials, partits polítics, institucions religioses...),
relacions amb les institucions (administració, policia...),
relacions entre diferents comunitats,
relacions entre grups polítics i religiosos.

Valors i creences

cultura i tradicions,
història i identitat nacional,
estructura social i canvis que s'hi produeixen,
institucions, política, seguretat,
religió,
altres cultures i grups socials (països estrangers, turistes, immigrants),
manifestacions artístiques (literatura, arts plàstiques...),
sentit de l'humor.

Llenguatge corporal

gestos i postures,
expressions facials,
contacte visual,
contacte físic i proxèmica.

Convencions socials (normes de cortesia)

puntualitat,
indumentària,
regals,
celebracions (festes familiars, tradicionals...),
visites (durada, acomiadament...),
conversa (actituds, convencions i tabús),
actes de caràcter social (enterraments...).

Comportaments rituals

pràctiques religioses i ritus,
naixements, casaments, enterraments,
actitud de l'audiència en espectacles i cerimònies,
celebracions, festivals, balls, etc.

c) Continguts nocionals

El llistat següent de continguts nocionals inclou els conceptes bàsics a partir dels quals es desglossaran les subcategories corresponents amb els seus exponents lingüístics per nivell.

Entitats:

expressió de les entitats i tot allò que hi fa referència.

Propietats:

existència,
quantitat,
qualitat,
valoració.

Relacions:

espai (ubicació absoluta i relativa en l'espai);
temps (situació absoluta i relativa en el temps);
estats, processos i activitats (aspecte, modalitat, participants i les seves relacions);
relacions lògiques (entre estats, processos i activitats): conjunció, disjunció; oposició; comparació; condició; causa; finalitat; resultat;
relacions temporals (anterioritat, simultaneïtat, posterioritat).

d) Estratègies i habilitats lingüístiques

1. Estratègies comunicatives per a l'ús de la llengua

Tant en l'ús de la llengua per part dels nadius com en el procés d'aprenentatge, les persones (nadius o aprenents) realitzen actes comunicatius en les diferents habilitats lingüístiques (parlar, escoltar, escriure o llegir) i posen en funcionament diferents estratègies de comunicació.

Les estratègies són un mitjà que l'usuari d'una llengua utilitza per mobilitzar i equilibrar els recursos de què disposa per tal de respondre a les exigències comunicatives de la situació i assolir amb èxit un objectiu concret. La utilització d'estratègies comunicatives no s'ha d'interpretar com una manera d'esmenar carències lingüístiques o de comunicació, sinó com l'aplicació d'uns principis metacognitius: planificació, execució, avaluació i reparació, a les diferents formes de les habilitats comunicatives: la recepció, la producció, la interacció i la mediació.

El progrés en l'aprenentatge d'una llengua s'evidencia per la capacitat de l'aprenent de dur a terme actes comunicatius i utilitzar estratègies comunicatives.

1.1 Estratègies de recepció (oral i escrita)

Planificació

Identificació del context en què es produeix la situació comunicativa i presa de consciència dels coneixements previs que se'n tenen.

Mobilització i coordinació dels recursos de què es disposa: competències generals i comunicatives.

Adequació del tipus d'audició o lectura (comprendre el sentit general, buscar una informació específica, etc.) a les diferents intencions de l'oient o lector, i a la funció i tipologia del text.

Execució

Deducció, inferència i formulació d'hipòtesis a partir d'idees, preconceptes i coneixements previs.

Confirmació d'hipòtesis a partir de la interrelació i d'elements significatius del text.

Comprensió global, selectiva, exhaustiva, interpretativa.

Avaluació i reparació

Verificació o reformulació d'hipòtesi.

1.2 Estratègies de producció (oral i escrita)

Planificació

Establiment dels requeriments de la tasca, identificació del context en què es produeix la situació comunicativa i avaluació dels propis coneixements del món.

Mobilització i coordinació dels recursos de què es disposa: competències generals i comunicatives.

Adequació del text (oral o escrit) al destinatari (funció del text, àmbit i canal, registre, estructura i cohesió del discurs...).

Adaptació de la tasca i del missatge als recursos lingüístics disponibles (augment o disminució de la complexitat de la tasca i del discurs produït).

Execució

Composició i articulació del discurs, integrant elements verbals i no verbals al missatge.

Ús de fragments de discurs “prefabricats”, coneguts per l'usuari que li donen seguretat.

Ús d'estratègies d'evitació: valorar les dificultats de la tasca i els recursos de què es disposa per ajustar el missatge.

Ús d'estratègies d'assoliment: provar noves expressions sense bloquejar la comunicació, ajustant el nivell de la tasca a l'alça.

Utilització de tècniques per compensar mancances lingüístiques que produeixen interrupcions o bloqueigs de la memòria (mots per guanyar temps, parafrasis, canvi de tema...)

Avaluació i reparació

En l'expressió oral, valoració de l'èxit de la comunicació o modificació del discurs per aconseguir-lo, a partir de la pròpia autoavaluació o la retroalimentació que rep de l'audiència a través de la seva reacció oral, gestual o expressió facial.

En l'expressió escrita, possibilitat de control de la producció, tant des del punt de vista comunicatiu com lingüístic (revisió, correcció...).

1.3 Estratègies d'interacció (oral i escrita)

A més de les estratègies de recepció i comprensió indicades en els apartats anteriors, en el cas de la interacció oral hi ha un tipus d'estratègies específiques d'aquesta habilitat referides al control que els interlocutors tenen del procés. Aquestes estratègies són les següents:

Planificació

Previsió del tipus d'intercanvis possibles tenint en compte la informació que es comparteix i la nova informació que es vol donar o obtenir.

Coneixement de les regles de la interacció oral (torn de paraula i distància física dels interlocutors).

Coneixement de les regles de la interacció escrita d'acord amb la tipologia textual de què es tracti (notes, postals, cartes, correus electrònics).

Execució

Iniciativa i cooperació per tal de desenvolupar l'intercanvi.

Capacitat de facilitar ajut i demanar-lo per clarificar possibles malentesos, repetint, o reformulant el que sigui necessari.

Avaluació i reparació

Valoració de l'èxit de la comunicació o modificació del discurs per aconseguir-lo, a partir de la pròpia autoavaluació o la retroalimentació que facilita l'interlocutor amb la seva reacció escrita o oral (gestual o d'expressió facial).

1.4 Estratègies de mediació

Són les que utilitza l'usuari de la llengua, que fa el paper d'intermediari, en les activitats de mediació entre interlocutors que no es poden entendre directament, o entre un text oral o escrit i un parlant d'una llengua diferent a la dels textos.

Les activitats de mediació són pel que fa a l'expressió i a la interacció oral:

La interpretació simultània, diferida o consecutiva.

La interpretació informal (visitants estrangers en el país de la llengua d'estudi, parlants nadius a l'estranger, situacions socials i transaccions per a amics, familiars...).

Les activitats de mediació són pel que fa a l'expressió i a la interacció escrita:

Traducció especialitzada o literària.

Resum de l'essencial d'articles de diaris, revistes...

Reformulació de textos especialitzats per a no especialistes.

Planificació

Establiment dels requeriments de la tasca, identificació del context en què es produeix la situació comunicativa i avaluació dels coneixements del món, tant els propis com dels de les persones entre les quals s'estableix la mediació.

Mobilització i coordinació dels recursos de què es disposa: competències generals i comunicatives.

Adaptació de la tasca i del missatge als recursos lingüístics disponibles i als de les persones per a les quals es fa la mediació (augment o disminució de la complexitat de la tasca i del discurs produït).

Execució

Composició i articulació del discurs, integrant al missatge elements verbals i no verbals.

Prendre consciència de les possibilitats i les equivalències de les dues llengües entre les quals es fa la mediació.

Avaluació

Comprovació de la congruència entre els dos textos.

Comprovació de la coherència dels usos.

Reparació

Amb l'ajut de diccionaris.

Amb l'ajut d'altres persones o fonts.

2. Estratègies per a l'aprenentatge de la llengua

Les estratègies d'aprenentatge afavoreixen el procés d'aprenentatge propi en la mesura que, d'una banda, promouen que l'alumne assagi amb el mitjans, les tècniques i els procediments que li resultin més rendibles i, de l'altra, estimulen el desenvolupament de l'autonomia i del treball col·laboratiu, així com de la responsabilitat en l'aprenentatge.

La capacitat d'aprenentatge també es pot concebre com la predisposició o l'habilitat per descobrir allò que és diferent, tant si es tracta d'una altra llengua, com d'una altra cultura, d'altres persones o de nous coneixements. Segons els aprenents, el saber aprendre pot incloure graus i combinacions de molts aspectes del saber ser, dels coneixements i del saber fer.

Les estratègies que s'enuncien a continuació segueixen els passos del procés d'aprenentatge d'una llengua i, encara que algunes d'elles poden formar part del bagatge conscient o inconscient de l'aprenent de llengües, en tots els casos es poden practicar i fer-les conscients per tal d'utilitzar-les i automatitzar-les per agilitar l'aprenentatge.

2.1 Estratègies cognitives

Reflexió sobre la comunicació i la llengua. Raonament sobre el fet comunicatiu i els elements d'una situació comunicativa.

Presa de consciència i explicitació de coneixements sobre la comunicació i la llengua.

Presa de consciència de com s'aprèn la llengua per afavorir el procés d'aprenentatge.

Formulació d'hipòtesis referides al significat, funció i/o ús de diferents elements o aspectes de la llengua. Raonament i verificació de les hipòtesis formulades.

Deducció de les normes d'ús de la llengua estrangera per analogia amb les pròpies o a partir d'exemples contextualitzats.

Aplicació dels coneixements sobre la llengua pròpia o altres de conegudes per facilitar el nou aprenentatge.

Reconeixement de les diferències d'ús entre el codi oral i l'escrit i entre els diferents registres.

2.2 Estratègies metacognitives Reflexió

sobre el procés, l'aprenentatge: Apropiació

de la terminologia necessària. Comprensió

del paper de l'error.

Utilització de tècniques d'estudi i altres eines de treball.

Desenvolupament del propi estil d'aprenentatge.

Desenvolupament de l'autonomia i control del propi procés d'aprenentatge.

Utilització de l'autoavaluació i la coavaluació com element de millora del procés.

2.3 Estratègies socioafectives

Desenvolupament d'estratègies que permeten a l'aprenent valorar i reforçar la seva motivació per practicar la llengua i col·laborar amb d'altres per al seu aprenentatge.

Acceptació de la comprensió parcial o superficial d'una situació comunicativa i mobilització dels recursos i tècniques disponibles per a sentir-se competent en el desenvolupament de tasques d'aprenentatge i comunicatives.

Formulació d'objectius clars i possibles per reforçar la motivació.

Presència de consciència de la importància dels companys com a font d'aprenentatge a classe i fora de classe.

Capacitat d'oferir i demanar ajut per construir el propi coneixement.

Predisposició a rebre la retroalimentació del professor sobre el procés d'aprenentatge.

Aprofitar totes les ocasions possibles per establir contacte, fora de l'aula, amb la llengua que s'aprèn (contacte amb persones, lectures, audicions...).

Capacitat de risc per experimentar amb els nous aprenentatges.

C) Competència lingüística comunicativa

a) Competència pragmàtica

1. Funcions

1.1 Coneixements i informació

Identificar; donar informació; confirmar la informació prèvia; descriure i narrar; expressar coneixement; expressar desconeixement; expressar habilitat per fer alguna cosa; expressar que es recorda o no es recorda una cosa.

1.2 Opinions, creences i hipòtesis

Donar l'opinió; demanar valoració; valorar; posicionar-se a favor o en contra; preguntar si s'està d'acord amb alguna cosa; invitar a l'acord; expressar acord i desacord; presentar un contraargument; expressar certesa i evidència; expressar manca de certesa i evidència; invitar a formular una hipòtesi; expressar possibilitat; expressar obligació i necessitat; expressar falta d'obligació i necessitat.

1.3 Propòsits d'acció: intencions, decisions, voluntat

Expressar plans, intencions i decisions; expressar plans i intencions frustrats; fer propostes i suggeriments; rebutjar una prohibició; proposar i suggerir; acceptar i rebutjar una proposta; acceptar una ordre, petició o prec; negar-se a obeir una ordre, a acceptar una petició o un prec; prometre i comprometre's; oferir-se per fer alguna cosa.

1.4 Actes directius i persuasius (que tenen com a finalitat que la persona destinatària faci o no faci alguna cosa)

Demanar l'opinió; demanar informació; demanar pel coneixement d'alguna cosa; demanar confirmació; demanar si es recorda o s'ha oblidat d'alguna cosa; preguntar per l'habilitat de fer alguna cosa; demanar pels gustos i els interessos; demanar per preferències; demanar per desitjos; demanar per plans i intencions; demanar per l'estat d'ànim; donar una ordre o instrucció; demanar un favor; demanar objectes; demanar ajuda; pregar; repetir una ordre prèvia o pressuposada; demanar permís; donar i denegar permís; prohibir; oferir i convidar; sol·licitar confirmació d'una proposta prèvia, oferiment o invitació; aconsellar; advertir; amenaçar; retreure; tranquil·litzar i consolar; animar; intentar convèncer.

1.5 Sentiments, actituds, estat físic i anímic

Expressar gustos i interessos; mostrar escepticisme; expressar aprovació i desaprovació; aversió; preferència; desitjos, plans i intencions; alegria, satisfacció; tristesa, aflicció; plaer, diversió; avoriment, afartament; enuig, indignació; por, ansietat, preocupació; nerviosisme, angoixa; empatia; alleujament; esperança; decepció; resignació; penediment; sorpresa; estranyesa; admiració; orgull; afecte; sensacions físiques.

1.6 Relació social; actituds envers les altres persones

Saludar; respondre a una salutació; adreçar-se a algú; presentar a algú; respondre a una presentació; preguntar per la necessitat d'una presentació; sol·licitar ser presentat; donar la benvinguda a algú; respondre a una benvinguda; disculpar-se; respondre a una disculpa; agrair; respondre a un agraïment; expressar el condol; proposar un brindis; felicitar; formular bons desitjos; respondre a felicitacions i bons desitjos; acomiadar-se.

1.7 Estructurar el discurs

Saludar i respondre una salutació; preguntar per una persona i respondre; demanar una extensió o habitació i respondre; preguntar si es pot deixar un encàrrec; preguntar per l'estat general de les coses i respondre; sol·licitar que comenci un relat i reaccionar; introduir el tema del relat i reaccionar; indicar que se segueix el relat amb interès; controlar l'atenció de l'interlocutor; introduir un fet; organitzar la informació; connectar elements; reformular el que s'ha dit; destacar un element; introduir paraules d'una altra persona; citar; encetar una digressió; tancar una digressió; rebutjar un tema o un aspecte del tema; interrompre; indicar que es pot reprendre el discurs; demanar a algú que guardi silenci; cedir la paraula; indicar que es desitja continuar el discurs; concloure el relat; introduir un nou tema; proposar el tancament; rebutjar el tancament introduint un nou tema.

2. Competència sociolingüística

Atès que la llengua és un fenomen sociocultural que incideix en la forma en què les persones es comuniquen i que comporta una manera de veure i d'entendre el món, cal posar èmfasi en els aspectes de l'ús de la llengua que es relacionen amb aquest fenomen i que conformen la competència lingüística. A continuació es llisten els aspectes que caldrà incorporar en el curs del procés d'ensenyament-aprenentatge d'aquest nivell:

2.1 Marcadors lingüístics de relacions socials que reflecteixen les diferències en l'estatus de les persones interlocutores, la proximitat de la relació i el registre del discurs i es manifesten en contextos poc habituals

La selecció i l'ús de les formes de rebuda, de presentació, de comiat, d'interpel·lació i de reacció a aquestes formes.

La selecció i l'ús de les formes per reaccionar davant d'una informació o relat, demanar una informació o un favor, agrair, disculpar-se, demanar permís, interessar-se per les persones, felicitar, elogiar, oferir-se, excusar-se, convidar, brindar, donar la benvinguda, expressar sentiments en determinats esdeveniments (discursos, casaments, homentages...) i reaccionar a totes aquestes situacions.

La selecció, l'ús i el canvi, si escau, de formes de tractament, formal, informal, familiar, segons la confiança, el respecte, l'acostament o el distanciament que es vulgui mostrar.

Les convencions en els torns de paraula (cara a cara, per telèfon, en xats o fòrums virtuals, SMS).

2.2 Convencions socials (per exemple, fórmules de cortesia) que varien d'una cultura a una altra, la inadequada aplicació de les quals entrebanca o impossibilita el funcionament dels principis de cooperació i pot comportar malentesos interculturals.

Les convencions socials poden respondre a aspectes que cal identificar:

- determinades actituds, valors o creences
- les relacions interpersonals entre els interlocutors
- determinats rituals de comportament
- l'estat d'ànim dels parlants
- temes que poden resultar tabú

2.3 Introducció d'expressions de saviesa popular –component significatiu de l'aspecte lingüístic de la competència sociocultural– i, actualment, grafits, eslògans publicitaris a la televisió o a la vestimenta, i plafons als llocs de treball, amb la mateixa funció

- Refranys
 Expressions idiomàtiques
 Cites
 Frases tòpiques
 Referències a aspectes culturals propis dels contextos on es parla la llengua (de la literatura, de la televisió, de la política...).
- 2.4 Diferències de registre referides a diversos usos de la llengua en contextos diversos
- formal
 - estàndard
 - informal
 - familiar o íntim
- Reconeixement i producció, en alguns contextos, d'expressions i col·loquialismes, elements estilístics que permeten un ús emotiu, al·lusiu, humorístic... del discurs (llargada de les frases, frases fetes, ús forçat del lèxic o de determinades estructures...).
- 2.5 Reconeixement d'alguns indicadors lingüístics de procedència geogràfica, grup professional, social, generacional. Aquests indicadors poden ser de:
- lèxic (doble sentit, sentit malsonant, paraules malsonants...)
 - accent
 - entonació
 - aspectes paralingüístics (sons, onomatopeies, interjeccions, falques, mots crossa, preguntes de farciment, gestió dels silencis, ús d'icones, abreviatures, sigles i de diferents elements tipogràfics).
 - llenguatge corporal (postura, mirades, distàncies físiques, contactes físics, moviments d'atenció i sorolls o expressions de cooperació: donar la mà, abraçar, fer petons o mirar o no als ulls).
- b) Competència discursiva
 El text com a unitat mínima de comunicació.
1. Organització del discurs
- 1.1 Adequació al context
 Relació del text amb la situació de comunicació.
 Identificació i/o selecció de:
- 1.1.1 Els indicis situacionals: lloc, canal, persones interlocutores i relació entre ells
- 1.1.2 Funció comunicativa del text
- 1.1.3 Tipus de text i format
- 1.1.4 Varietat i registre: llengua oral/llengua escrita; registre formal/informal; neutre; varietat estàndard no estàndard
- 1.1.5 Tema: enfocament i contingut
- 1.2 Coherència textual
 El text com a unitat global de significat.
- 1.2.1 Pertinença del contingut
 Selecció de contingut rellevant
- 1.2.2 Estructuració del contingut
 Ordenació lògica de les idees.
- 1.2.3 Selecció de les estructures morfosintàctiques i del lèxic adequats
- 1.3 Cohesió textual
 Organització interna del text. Inici, desenvolupament i conclusió de la unitat textual. Relacions sintàctiques i semàntiques (fenòmens gramaticals i lèxics) que connecten els enunciats d'un text entre si.
- 1.3.1 Inici del discurs
 Mecanismes iniciadors de discursos orals (presa de contacte): Estimats oients; Hi havia una vegada; Senyores i senyors...; Tinc el plaer de presentar-los...; En primer lloc, voldria agrair-los...; Em senten bé?; Aquesta exposició durarà...

Mecanismes iniciadors de discursos escrits:

Textos codificats (cartes, etc.): encapçalaments, sagnats, ortotipografia...

Altres textos (treballs acadèmics, articles, correus electrònics, SMS...): títols, subtítols, mecanismes d'acostament al lector (començament amb una pregunta, una cita, etc.).

Introducció del tema:

Discurs oral: Com tots vostès saben...; Començarem amb...; A continuació tractaré de...; Voldria exposar...; No t'ho creuràs, però...; A veure si endevines...; Espero no interrompre...; Una cosa...; Per cert...; Perdoni, tindria l'amabilitat de...; T'haig d'explicar una cosa...

Discurs escrit: El motiu d'aquesta carta...; Em dirigeixo /M'adreço a vostè per...; Ens sap greu comunicar-vos...; En aquest treball intentarem demostrar...; A continuació analitzarem...

Focalització (Sobre el tema de les centrals nuclears he de dir que...) i tematització (L'ha tractat molt bé, aquest tema, aquest autor).

1.3.2 Desenvolupament del discurs

Desenvolupament temàtic

Manteniment del tema

Coreferència (ús de l'article, pronoms, demostratius; concordança de temps verbals).

Anàfora, catàfora, dixi: consolidació de l'ús anafòric dels pronoms febles en valors menys freqüents (valor possessiu de en, li, els): li coneixen les debilitats, en visitarem la catedral, els coneixen els gustos...

Límits de la pronominalització. Interferències d'altres llengües en la coreferència. Abús dels demostratius, dels possessius, de la forma mateix.

Repetició. Substitució per sinònims (Va escriure un text molt complex. El document incloïa terminologia científica); substitució per hiperònims (El van voler nomenar conseller d'Agricultura, però va rebutjar el càrrec); substitució per hipònims (Tenia diversos símptomes. La temperatura era molt alta, patia un dolor agut al pit...); substitució per proformes lèxiques (Van tractar la congestió del trànsit. El tema era molt delicat).

Reformulació. Paràfrasi i aclariments: Per resumir...; En conclusió...; En definitiva...; Dit d'una altra manera...; En altres paraules...

Èmfasi: Val a dir...; Cal tenir en compte...; Cal insistir a/en/què...; Convé destacar...; En efecte...; Vull ressaltar...; Fins ella hi anava; Hem de tenir cura del procés de comunicació, sobretot/especialment...; I aleshores, pam /fiu, va i se'n va...; I no només això...

En l'oral no formal: És ben trist; Escrius prou bé; Que n'és de maca; Fa tanta/una calor; Sí que menja!; Com corre!; Quant de temps!; És petit, petit...

Expansió del tema

Exemplificació: A tall d'exemple...; N'és un bon exemple...

Allusions, referències, cites i evocacions: Quant a...; Referent a...; Pel que fa a...; En relació amb...; Respecte a...; Recordem el que...; No oblidem que...; Cal recordar/no oblidar que...; Com (ja) sabem...; Com diu/ha dit/va dir/diria...

Definicions: En el sentit de...; Dit d'una altra manera...

Enumeració, seqüenciació temporal:

Tot seguit passo a...; Un cop dit això...; I encara hi podem afegir...; Al seu torn...; En darrer terme...; D'antuvi...

Reforç. Precisió/matisació: Especialment; En especial; Particularment; Fet i fet; En efecte; Efectivament; Certament; En concret; Per descomptat; De la mateixa manera; Així mateix; Igualment; Amb això vull/volia/voldria dir que...; De fet...

Contrast: Mentre que; Malgrat això; Malgrat tot; En tot cas; Sigui com sigui; Al capdavant; Tanmateix; Ben al contrari; Tot al contrari; Per contra; En realitat; Ben mirat; No obstant això; Això no obstant; A pesar de...; Amb tot...; Altrament; Contràriament; Per bé que...; Tot i això; Així i tot; De tota manera; De totes maneres; Ara bé; Si no; Si més no...; Almenys...

Conseqüència: Per consegüent.

Introducció de subtemes: Quant a...; No solament... sinó també...; En relació amb...; Tornant a...; Com he dit abans...; Respecte a...; Pel que fa a...; En un altre ordre de coses...; A propòsit de...

Rebutjar un tema (Això millor que ens ho estalviem; Perdona però em sembla que ens estem desviant del tema...)

Personalització: Al meu entendre/parer...; Des del meu punt de vista...; Segons la meua opinió...; Honestament...

Canvi temàtic

Obrir una digressió: Dit en altres paraules...; En qualsevol cas...; Dit d'una altra manera...; Faig un parèntesi...; Canviant de tema...; Ara que dius això...; D'altra banda...; Parlant de+SN... Obro/im parèntesi; Dit sigui de passada;

Tancar una digressió (Bé, per on anava? On érem?; Perdona, se me n'ha anat l'olla; Tanquem parèntesi).

Recuperació del tema: Com deia...; Com anava dient...; Com estava dient...; En fi...; Tornant al tema que tractàvem...; Doncs bé...; Llavors...; Aleshores...; Així doncs...; Ara que ho dius...; Allò que deia...; Reprement el tema...

La connexió: ús d'elements d'enllaç i organització del text.

Connectors textuais:

Addició: En efecte; Efectivament; Certament; Per descomptat; De manera semblant; I encara més; Paral·lelament; De la mateixa manera; Així mateix; A propòsit; Al seu torn; Fet i fet...

Disjunció: Dit d'una altra manera; Vaja; Més ben dit; O encara millor; O si voleu; En suma; Comptat i debatut; Ras i curt...

Contrast: Això no obstant; Amb tot; No obstant això; Tanmateix; En realitat; Fet i fet; Ben mirat; En qualsevol cas; En tot cas; Al capdavant; Ans al contrari; Ben al contrari; Tot al contrari; Contràriament; Si més no; Almenys; Tot amb tot; Sigui com sigui; Fet i debatut...

Finalitat: A fi que/de; Amb l'objectiu que/de; La finalitat del qual...

Causa: A còpia de; A força de; Atès que; Considerant que; Vist que; En virtut de...

Conseqüència: A conseqüència de...; Conseqüentment; Consegüentment; que (vés-te'n que fas tard); En/com a conseqüència; Tot plegat...

Condicció: A condició que; Posat que...

1.3.3 Conclusió del discurs

Resum/Recapitulació: Resumint; (Dit) en poques paraules; En conjunt; Globalment; Recapitulant; En síntesi; Comptat i debatut; Ras i curt; Breument; Tot plegat; Al cap i a la fi; En suma; Sintetitzant tot el que hem dit abans; Ens trobem en un punt en què...; A veure, per aclarir-nos, hem quedat que...; O sigui, al final hi anirem...

Indicació de tancament textual:

Mecanismes per tancar el discurs oral: En conclusió; Per concloure; Res més; M'agradaria resumir dient...; Ho deixem aquí; Total; Llavors; Doncs bé; Doncs, res...; Si no hi ha més preguntes...; Arribats en aquest punt; Només em resta agrair-los; Gràcies per tot; (I) bé; Molt bé... Així, doncs...; Em sap greu, noi, però me n'haig d'anar; Hauríem d'anar plegant; Ara sí que me'n vaig; Bé, doncs, ja ens veurem, eh?; A veure si no esperem tant per veure'ns; Vinga, doncs, a reveure...

Rebutjar la proposta de conclusió (Espera, espera, que encara t'he d'explicar una cosa; No te'n vagis/no pengis que haig de...).

Mecanismes per tancar el discurs escrit:

Textos codificats (cartes, etc.): Aprofito l'avinentesa...; Atentament...

Altres textos (treballs acadèmics, articles...): En conclusió; Per concloure... Altres recursos: preguntes retòriques, ús de l'humor, cites...

1.3.4 Discurs oral (recursos específics)

Recursos específics del discurs interactiu.

Sol·licitar a l'interlocutor que comenci (Escolta, què se n'ha fet de...).

Reaccionar a la sol·licitud de començar un discurs (Digues; Fes, fes; No interromps

pas, digues; Em sap greu però ara no et puc atendre; Perdona que et talli; Mira, em sap greu dir-t'ho però ara...).

Indicar que se segueix el relat amb interès, amb incredulitat (Apa!), indiferència o resignació (Ves!), admiració (Mi-te'l, Per l'amor de Déu!; Fixa-t'hi!; Com si ho veiés; Vatua l'olla!; N'hi ha per llogar-hi cadires, tu diràs...).

Controlar l'atenció de l'interlocutor (Saps què vull dir, oi?; Veus per on vaig?; Ho agafes; No sé si s'ha entès...).

Demandar silenci (Bé, si us plau una mica de silenci; Els agrairíem que poguéssim anar començant...).

Cedir el torn (Té la paraula; Pot intervenir-hi ara, si així ho desitja; Va, parla tu ara).

Demandar el torn (Podria fer una pregunta?).

Interrompre (Un moment, em permets un incís/em permets que t'interrompi?;

Recursos dilatoris, ús de mots falca: M'explico?; Oi que m'entens?; En fi...)

L'entonació com a recurs de cohesió del text oral.

Entonació declarativa: oracions amb una o més unitats tonals, enumeracions, elements perifèrics a l'oració (dislocacions, vocatius, elements parentètics, aposicions), focalitzacions contrastives, èmfasi, declaratives categòriques, dubitatives, d'obvietat, exclamatives.

Entonació interrogativa absoluta: oracions amb una o més unitats tonals, la disjunció, enumeracions, elements perifèrics a l'oració (dislocacions, vocatius, elements parentètics, aposicions), focalització i èmfasi, interrogatives exclamatives, interrogatives confirmatòries, interrogatives imperatives, interrogatives retòriques.

Entonació interrogativa parcial: oracions amb una o més unitats tonals, enumeracions, elements perifèrics a l'oració (dislocacions, vocatius, elements parentètics, aposicions), focalització i èmfasi, interrogatives exclamatives, interrogatives imperatives.

Entonació interrogativa reiterativa.

Entonació imperativa: ordres, precís.

Vocatiu

Les interjeccions pròpies i impròpies:

Expressives (i ca; au; alça; ai las; manoi; renoi; guaita; bufa; oidà; osti...).

Conatives (ull viu; muts i a la gàbia; alto; xsst; uep; uei...).

Fàtiques (Déu vos guard!; Estigueu bonets; Mercès; Ve-t'ho aquí...).

Metalingüístiques (Vejam; Aviam; Avere; Mmm –dubte–...).

Representatives –onomatopeies– (Va anar fent, pim-pam (per indicar diligència); Hi insistia, vinga, vinga i vinga (per indicar repetició); I zas, i fiu. (per indicar rapidesa)...).

1.3.5 La puntuació com a recurs de cohesió d'un text escrit: usos dels signes de puntuació

El punt: el punt i seguit com a recurs estilístic en comptes d'una coma, un punt i coma, etc. (Vaig perseguir-lo fins que vaig poder. I no el vaig veure mai més).

La coma

Per marcar els desplaçaments: en la focalització (Un milió, li deuen) i en la tematització a la dreta (L'has espatllada, la moto). Opcionalitat en la tematització a l'esquerra (La rata, la persegueix el gat).

En les el·lipsis.

En els incisos: oracions relatives i aposicions explicatives; vocatius; circumstancials de finalitat, temps, etc., segons la llargada; en construccions amb elements coordinats que es refereixen a un sintagma posterior (El més important, i també el més dolorós, de tot aquell incident...).

En algunes oracions coordinades: davant de la i si els elements coordinats són complexos o llargs, o bé ja contenen una altra i (Vam anar a visitar el museu i la catedral, i després vam passejar pel centre); davant de ni segons la llargada i la complexitat de les frases; en oracions distributives, excepte en casos de fragments

molt curts (Hem de triar: o bé anem al cine per veure l'última pel·lícula de Recha, o bé sortim a sopar amb la Clara).

Absència de coma en els falsos incisos; entre el subjecte i el verb, excepte si aquest primer és llarg o complicat o és una oració de relatiu i precedeix el verb principal (Qui té nas, es moca); entre el verb i el complement directe o de règim verbal.

El punt i coma

En les enumeracions que ja contenen comes. En aquest cas, si el fragment final va precedit de i o ni, el punt i coma se substitueix per una coma.

En les oracions amb un verb elidit de la frase anterior, per marcar una pausa superior a la coma.

Els dos punts

En les exemplificacions, especialment si van introduïdes per expressions com per exemple, és a dir, següent, etc.

Davant de les conclusions, les causes o les demostracions del que acabem de dir (Vam decidir tornar a casa: era massa tard per trobar un restaurant obert)

En frases en què anunciem un element del discurs que hauria de venir després (Aquell desig al final s'havia complert: que no vingués a casa mai més).

Els punts suspensius

Per indicar que un pensament es deixa voluntàriament inacabat (Aquell dia no era el millor de la meua vida...).

Per reforçar la sorpresa indicada per l'admiració (Quina mala sort vaig tenir...!).

Els signes d'interrogació i exclamació

El signe d'interrogació entre parèntesis [(?)] indica dubte, incredulitat, incertesa respecte a la informació que acabem de donar.

El signe d'admiració entre parèntesis (!) indica sorpresa, ironia, etc.

Els guions

En els incisos, per introduir un element de contrast. S'utilitza per fer una observació a part, una ironia, un comentari personal.

Per introduir la intervenció de cada interlocutor en els diàlegs, les entrevistes, etc.

Els parèntesis

En els incisos, per introduir un aclariment, per proporcionar informació complementària o afegir una referència o dada cultural secundària.

Les cometes

En les citacions.

En els diàlegs, per reproduir un diàleg dins un altre diàleg.

Per reproduir els pensaments.

Limitació de l'ús de les cometes en lloc de la cursiva en estrangerismes, títols, etc.

Els claudàtors

Per tancar expressions que ja estan compreses entre parèntesis.

Per tancar els punts suspensius que indiquen que en una transcripció s'omet un fragment o una expressió.

Contacte de signes: signes d'interrogació i exclamació i signes de pausa; signes d'interrogació i exclamació i punts suspensius; parèntesis i signes de pausa; guions i signes de pausa; cometes i signes de pausa; punts suspensius i signes de pausa.

Alguns signes auxiliars: els angles per a les reconstruccions hipotètiques de paraules o lletres en un text; l'asterisc en les crides; la barra inclinada per relacionar dos termes afins o excloents; les claus en els quadres sinòptics, etc.

1.3.6 Convencions tipogràfiques

Ús dels recursos tipogràfics (cursives, negretes, sagnats...) en bibliografies, sumaris, peus de pàgina, citacions...

2. Textos i àmbits d'ús

2.1 Expressió i interacció oral

2.1.1 Converses de caràcter col·loquial i transaccional.

- 2.1.2 Converses de caràcter formal o semiformal.
- 2.1.3 Monòlegs espontanis o preparats, adreçats a una audiència: narracions de fets, experiències; exposició argumentada d'idees i presentacions de temes d'interès general no especialitzat.
- 2.1.4 Participació en tertúlies i debats.
- 2.1.5 Participació en activitats d'aprenentatge i d'avaluació (presentacions d'un tema d'interès personal o professional, debats, simulacions, enquestes, entrevistes...)
- 2.1.6 Anuncis publicitaris
- 2.1.7 Participació en xats, blocs, i altres mitjans que ens ofereixen Internet i les TIC
- 2.2 Expressió i interacció escrita
 - 2.2.1 Cartes formals: de sol·licitud, acceptació, reclamacions, queixes...
 - 2.2.2 Escrits personals, informes i articles relacionats amb els estudis o la feina
 - 2.2.3 Formularis de reclamació, comunicats d'accidents o sinistres
 - 2.2.4 Articles d'opinió (cartes al director, revista de l'escola...)
 - 2.2.5 Prendre apunts i fer resums
 - 2.2.6 Escriptura creativa (cançons, poemes, contes, altres textos literaris...)
 - 2.2.7 Activitats d'aprenentatge i avaluació (crítiques d'espectacles, narracions, escriptura creativa, col·laborativa...)
 - 2.2.8 Participació en xats, blocs, i altres mitjans que ens ofereixen Internet i les TIC
- 2.3 Comprensió oral
 - 2.3.1 Notícies, reportatges, debats, tertúlies, etc. emesos per ràdio o televisió
 - 2.3.2 Espectacles en directe (teatre, cinema, esports, concerts, cançons...)
 - 2.3.3 Discursos, conferències...
- 2.4 Comprensió escrita
 - 2.4.1 Diaris i revistes
 - 2.4.2 Textos literaris (novel·la, assaig, poesia...)
 - 2.4.3 Manuals d'instruccions, catàlegs i prospectes
 - 2.4.4 Tires còmiques i acudits
 - 2.4.5 Anuncis publicitaris
 - 2.4.6 Diccionaris monolingües
- 2.5 Mediació oral i escrita
 - 2.5.1 Fer d'intermediari/ària en transaccions i situacions socials per a amistats, família, col·legues professionals, convidats estrangers...
 - 2.5.2 Resum de l'essencial d'articles de diaris i revistes
 - 2.5.3 Resum d'una xerrada o conferència sobre temes d'interès general o relacionats amb l'àmbit acadèmic o professional de l'alumne
 - 2.5.4 Traducció de fragments d'articles de diaris i revistes; de novel·les, poemes, i textos no especialitzats
- c) Competència lingüística
 - 1. Lèxic i aspectes semàntics
 - 1.1 Repertoris lèxics: reconeixement i utilització adequada (producció i comprensió) en els contextos a què es refereixen els objectius especificats per a aquest nivell.
 - 1.2 Famílies lèxiques (sinònims, antònims, mots polisèmics, precisió lèxica...).
Vulgarismes, cultismes i neologismes. Sinònims relacionats amb el registre, amb el context i amb el grau d'especialització i de precisió.
 - 1.3 Derivació
 - 1.3.1 Derivació mitjançant sufixació:
Noms derivats de noms (derivació amb sufixos valoratius: -arro, -às, -ó, -ot; derivació amb sufixos no valoratius: col·lectius: -am, -ada, -ar, -alla...; de contingut d'un instrument: -ada...; de gentilici: -enc...).

- Noms derivats d'adjectius (-esa, -ícia, -ària, -edat...).
- Noms derivat de verbs (-alles, issa, -ança, -all...).
- Verbs derivats de noms (-ejar, -itzar, -egar...).
- Verbs derivats d'adjectius (-ejar, -itzar, -ificar...).
- Verbs derivats d'altres verbs mitjançant sufixos intensius (parlar/parlotejar, ploure/plovisquejar, allargar/allargassar...).
- Adjectius derivats de noms: (-enc, -ívol, -ià..., -esc...)
- Adjectius derivats d'adjectius (groc/groguenc, malat/malaltís, bonic/bonicoi, blau/blavós...).
- Adjectius derivats de verbs (-aire, -ble, -ívol, -ós, -ís...).
- 1.3.2 Derivació mitjançant prefixació:
- Prefixos recategoritzadors: (pa/apamar; bla/reblanir, llom/esllomar-se...).
- Prefixos no recategoritzadors (prear/menysprear; canviar/bescanviar, sort/dis-sort...).
- 1.3.3 Derivació zero (recategorització sense procés morfològic: jugar net; un havà; amb procés morfològic: xisclar/xicle; xopar/xop...).
- 1.4 Composició
- 1.4.1 Composició amb un prefix tònic (compostos prefixats nominals: sots-, pseudo-, vice-, avant-...; verbals contra-, extra-, sota-, entre-...; adjectivals: pre-, inter-, anti-).
- 1.4.2 Composició pròpia
- Compostos nominals (V+N: escurabutxaques, portaveu; N+V: lloctinent; V+V: giravolta/suca-mulla; N+N: pasta-dents, capvespre).
- Compostos verbals (N+V: corglaçar-se; Adj/Adv+V: menystenir; primfilar).
- Compostos adjectivals (N+Adj/Participi: camacurt; garratibat; palplantat; Adj/Adv+Participi: malendreçat; clarivident; Adj+Adj: agredolç, grecoromà).
- 1.4.3 Composició culta (composició a partir de dos elements cultes: etnocidi; canòdrom; composició a partir d'un element culte i un de patrimonial: petrolífer, comunicòleg).
- 1.5 Abreviacions. Sigles.
- 1.6 Interjeccions i onomatopeies.
- 1.7 Mots transparents o pròxims. Falsos amics. Interferències lèxiques més freqüents (calcs i barbarismes).
- 1.8 Préstecs i mots d'origen estranger.
- 1.9 Locucions lèxiques.
- 1.9.1 Locucions verbals amb fer; amb tenir; amb anar; amb altres verbs
- 1.9.2 Locucions adjectivals: formades per Adj + S.Prej: ple a vessar; S. Adj amb estructura comparativa: estufat com un paó, més ruc que un sabatot; Adjectius coordinats: alt i prim, parent d'en Bufa, fet i pastat.
- 1.9.3 Locucions adverbials
- 1.9.4 Locucions nominals: cabell d'àngel
- 1.10 Construccions lexicalitzades amb funció expressiva (Cames ajudeu-me!) i fraseologisme:
- Amb dislocació de sintagmes: De desagraïts, l'infern n'és ple
- Amb coordinació i juxtaposició de sintagmes: Cel rogent, pluja o vent
- Amb coordinació i juxtaposició d'oracions
- Subordinació d'oracions: Quan falta pa, bones són les coques
- Interacció de pregunta resposta: Què hi farem? Mala cara quan morirem
- Interaccions de comentari-contrapunt: Tinc set! Puja a la taula i beu a galet
- 1.11 Recursos expressius: eufemismes, metàfores, metonímia, comparacions.
2. Morfosintaxi
- Elements constituents de l'oració
- 2.1 El substantiu
- 2.1.1 Antropònims
- Noms de persona amb un demostratiu: Aquesta Marta (valor d'indulgència).

Els sobrenoms: la Monyos...

2.1.2 Topònims

Amb article o un altre determinant (valor diferenciador): la Barcelona modernista...

2.1.3 El nombre

Monosíl·labs amb plural en -s: notes musicals (dos, res, mis...); noms de les lletres (les as, les bes).

Nombre: per oposició: Ø/-s o Ø/-ns (paraules acabades en vocal tònica sense reforç posttònic (p. e. els esquís, els menús); Ø/-os o -s (paraules acabades en -sc, -st, -xt, -ig (texts /textos, discs /discos); noms acabats en -s, -ç, -x: pols, hèlix, falç, índex. Sense oposició: alguns noms aguts (ens, tos); no aguts (bíceps, caos, messies, atlas...); els noms acabats en -us (globus); paraules compostes (comptagotes, mil-homes...); noms que només tenen la forma del plural (acaballes, afores, pessigolles, calçotets...).

2.2 Els determinants (morfologia i posició)

2.2.1 Article

Definit:

Valor emfàtic (No és una pel·lícula, és la pel·lícula).

Valor substantivador en construccions de SN atributiu (La poca-solta de la Maria).

Distribució sintàctica. Restriccions pel tipus de substantiu: noms personals (nom i cognom).

Indefinit:

Valor emfàtic (És un advocat/és tot un advocat/és un senyor advocat/és un advocat advocat).

Valor substantivador: davant d'infinitiu amb complements modificadors (Un dormir intranquil).

Metàbasi plena (Un anar i venir).

Substantivació d'altres categories (Un perquè).

Absència de determinació:

Subjecte preverbal quan reben accent contrastiu o emfàtic (Aigua és el que necessito).

En titulars de premsa (Ministre implicat en un frau).

En refranys (Home casat, home espatllat).

Precedits de la preposició en: per expressar situació (Està en premsa); substantius que denoten parts o serveis: alternança amb l'article determinat (El vaig deixar a recepció).

Utilització de l'article davant de l'infinitiu només en casos de nominalització (El parlar de la Núria).

2.2.2 Demonstratius

Doble i triple gradació (variants: aqueix/a/os/es).

Distribució sintàctica

Posició postnominal. Valor despectiu d'aquest, aquell (El cambrer aquest em posa nerviosa).

2.2.3 Possessius

Qüestions de registre (formes tòniques, reconeixement formes cultes llur/s i formes àtones davant de noms de parentiu, d'alguns tractaments (sa majestat) i en expressions lexicalitzades (en ta vida).

2.2.4 Quantificadors

Numerals

Ordinals: formes específiques per a usos concrets (terç, quint, dècim, vigèsim).

Altres quantificadors

Multiplicadors: triple/a, quàdruple...; una dosi tripla...

Col·lectius: solo, duo/duet, tercet (àmbit musical); octava, dècima (versos i síl·labes)...

Indefinits: sengles (ús formal).

- Quantificadors amb valor emfàtic
 És un tros de dona.
 Massa+nom (És massa cotxe per a ells).
 Cada (En diu cada una).
 Tot amb substantiu o article indeterminat (Tot un senyor).
- 2.3 El pronoms (morfologia i posició)
- 2.3.1 Els pronoms personals
- Formes tòniques
 Usos emfàtics (Tu fes-me cas).
 Ús de jo i de mi darrere determinades preposicions (Sense mi; Malgrat jo).
 Reforçament d'aquests pronoms amb mateix (Llevat de jo mateix).
 Restriccions de l'ús dels pronoms personals tòncics.
- Formes àtones
 Pronom el/la/els/les com a aribut (adjectiu o nom), amb verbs copulatius estar, ser, semblar (El Manel és aquell noi o no l'és).
 Els pronoms en/hi dels complements predicatius i dels preposicionals.
 El pronom hi dels complements circumstancials de mode.
 El pronom en de complement del nom.
 Els límits de la pronominalització.
 Limitació de la pronominalització en formes lexicalitzades (fer salat, filar prim...).
- Algunes combinacions col·loquials: els hi en les combinacions els la, els els, n'hi per li'n).
- Algunes combinacions poc freqüents: la'n, l'en, etc.
- 2.3.2 Els relatius
- Relatives partitives i datives amb duplicació pronominal (És un tipus extravagant a qui no se li va acudir res més; Van arribar a un conjunt d'acords, dels quals el Parlament n'ha impugnat tres).
- 2.3.3 Indefinits: (un) hom, altri, qualssevol.
- 2.4 L'adjectiu
- 2.4.1 Posició de l'adjectiu
- Flexibilitat en la seqüència dels adjectius en posició postnominal. Avantposició de bon amb valor ponderatiu (És una bona ficada de pota). Adjectius avantposats que formen una combinació gairebé fixa (plena ocupació, bon/mal gust).
 Restriccions en l'avantposició de l'adjectiu (un magnífic gran poeta; un enorme gos negre; una bonica nina de drap); adjectius de relació (una antena parabòlica); adjectius temàtics (un moviment tectònic).
- 2.4.2 Concordança de l'adjectiu
- Adjectiu que va davant de dos noms de gènere i nombre diferent i que concorda només amb el primer en gènere i nombre (Bon efecte i impressió).
 Diversos adjectius que afecten un nom (Les tendències conservadora, progressista i radical).
- 2.4.3 Graus de l'adjectiu
- Comparatius cultes poc freqüents (ulterior).
 Superlatiu: formes cultes (antiquíssim, libèrrim).
 Altres mecanismes d'expressió del grau superlatiu: prefixos -arxi (arxifamós), re- (rebonic), -èrrim (paupèrrim).
- 2.5 El verb
- 2.5.1 Formes no personals
- Ús i restriccions del gerundi.
- 2.5.2 Morfologia del verb segons les conjugacions. Variants geogràfiques (treure/traure)
- 2.5.3 Temps i aspecte
- Passat
 Passat simple

Imperfet narratiu (El 1914 esclatava la guerra), per explicar somnis.

Imperfet periodístic (El ministre declarava divendres).

Imperfet de retret (Per què no m'ho deies?).

Imperfet prospectiu (Per sort, l'endemà començaven les vacances).

Plusquamperfet de llunyania (De joves havíem treballat plegats).

Passat anterior (Un cop van haver sopat).

Present

Imperfet de cortesia (Hola, què volies?).

Imperfet dels jocs infantils (Jo era el lladre i tu el policia).

2.5.4 Modalitat

Factualitat: passat simple, passat anterior, passat anterior perifràstic, condicional (fets no assumits: El nombre de víctimes s'elevaria a 67 morts o fets matisats: Podríem assegurar que l'educació està en crisi).

Necessitat: futur de necessitat (Encara que la llengua tingui diverses varietats, hi haurà aspectes que s'hauran de considerar estàndards).

Obligació

A+infinitiu (A pensar).

Subjecte+verb (present o futur)+complements (Ho fas i calles!; Demà acabaràs això!).

Que+present de subjuntiu (Que callis!).

Gerundi/participi (Ara, calladet; Vinga, caminant de pressa).

2.5.5 Veu (activa i passiva)

Passiva perifràstica amb verb ser (L'escola ha estat inaugurada pel conseller).

Limitacions de l'oració passiva i ús de l'oració passiva reflexiva.

2.6 Les preposicions

2.6.1 Formes (simples i compostes) i locucions preposicionals

2.6.2 Funcions de les preposicions i locucions preposicionals

Introducció de CN, noms que regeixen determinades preposicions (por de, esment de; diferent de...).

Introdutora de Subj. (Em fa por (de) perdre'm).

Introdutora de predicat nominal (És prohibit (de) fumar).

Introdutora de CD: Verb transitiu+(de). Casos opcionals (He decidit (de) marxar dos dies abans), i casos lexicalitzats (He sentit a dir; mira de fer-ho millor); CD format per el/la/els/les qual/s (Avui han arribat dos nous professors, als quals han nomenat com a substituïts); CD recíproc (Ajudeu-vos els uns als altres); Casos d'ambigüïtat (En Pau l'odia amb totes les seves forces, tant com al seu pare/tant com el seu pare). CD emfàtic (De venir, ja vindran, segur).

Introdutora de CAtrib. (La meva idea era (de) fer-ho millor que l'altre cop).

Introdutora de CPred. (El tenen pel ximplet del poble).

Introdutora de CAgent (Ha estat acceptat pel Parlament en ple).

Introdutora de CC: Prep. (a)+Det. (el)+Adv. (millor, pitjor, màxim, mínim)+Prep.+Adv. (al màxim d'aviat); Prep.+participi o gerundi (en acabat); Prep.+Pron. Personal (Parlen de mi però/malgrat/llevat de/segons jo...). Introducció del CC temporal (ús de en i a; per i per a). Introducció de CC locatiu (ús de en davant de topònims amb valor social, sentit figurat: En la Grècia clàssica; En el congrés d'acupuntura; Introducció de CC d'opinió: ús de per).

2.6.3 Estructura del sintagma preposicional

Caiguda de preposició darrere substantius, adverbis, locucions preposicionals, davant de l'oració subordinada completiva substantiva (L'interès que la proposta tingui viabilitat és explicable; Sóc conscient que les presons són necessàries; Independentment que se sàpiga o no, ho penso fer; Avisa'l, abans que no caigui).

No caiguda de la preposició davant d'oració interrogativa indirecta total o parcial (No estic segura de si ho sabré fer/de què cal fer).

Canvi de preposició amb i en per la preposició a davant d'infinitiu, darrere d'adjectius (Una persona interessada a ascendir). Ús de les preposicions de i amb darrere les expressions haver-n'hi prou, tenir-ne prou.

Coincidència de dues preposicions febles: solucions de la llengua escrita en casos de contracció (En comptes d'als nens, dóna-ho als adults /en comptes de donar-ho als nens; Després de fins a quatre sancions, va ser expulsat). Expressió de per (de per riure).

Coordinació de sintagmes que regeixen preposicions diferents (S'enfronta i s'oblida d'ells alternativament* /s'enfronta a ells i se n'oblida alternativament) o cap preposició i una preposició (Pot i ha de fer-ho /ho pot fer i ho ha de fer).

2.7 Els adverbis

2.7.1 Tipus d'adverbis i locucions adverbials (per significat o funció)

De temps: ara i adés, tothora...

De lloc: a les entrevistes, ací, allí, ençà/enllà, d'ací d'allà...

De mode: debades, a bastament, a frec, d'esquitllada, a contracor, a cop de, a la babalà, dempeus...

De grau quantitatiu: qui-sap-lo, a pler, a manta, a ultrança...

D'afirmació: àdhuc...

De dubte: per ventura...

De simultaneïtat: ensems...

Comparatius: a la catalana /francesa...

Ús opcional de no per reforçar la negació amb cap, gens, enlloc... en sentit negatiu i posició preverbal (Cap estudiant no es queixarà; ningú no vindrà; enlloc no es veu...).

Usos no negatius optatius de l'adverbi no (pas) (Em fa por que no l'enredin; És més exherida que (no pas) ell; Fins que no arribi).

Modificació de l'adjectiu amb concordança (anaven totes soles; era tota bufona; va venir tot xino-xano).

Canvi de sentit de certs adverbis segons la col·locació dins la frase (La noia li va contestar astutament/La noia, astutament, li va contestar).

2.7.2 Posició dels elements dintre de sintagma adverbial

Seqüència d'adverbis amb -ment (Van desallotjar l'edifici ràpidament i eficaç).

2.7.3 Funció adverbial d'altres tipus de sintagmes

Adverbis adjectivals, formant locucions lexicalitzades (fer salat; filar prim, mirar prim...).

Limitacions dins del text de l'ús dels adverbis amb -ment. Alternança amb locucions adverbials (de sobte/sobtadament; gratuïtament/de franc). Locucions adverbials que formalment són variants de formes en -ment però que no s'hi corresponen (en resum/resumidament).

Funció adverbial de les expressions en ma vida, en ta vida... en sentit negatiu.

L'oració

2.8 L'oració simple

2.8.1 Tipus d'oracions simples

Declarativa:

Dislocació amb represa pronominal (Més bé, la teva mare ja s'hi trobava, oi?).

Exclamativa: construccions amb Sí que...; Prou que...; Poc que...; ...raí (Tu raí, (que) ho saps!); Posició inicial (Poc ho sé jo, qui ho ha fet); Posició preverbal (Ells pla ho diran); Ús inicial de l'adverbi si exclamatiu (Sí (que) n'és, de toia!; Si està plovent!; Si és el tanoca de ton germà!); Exclamatives amb article intensificador (La força que té, la criatura!; El que hem arribat a patir!).

Interrogativa: interrogatives reiteratives (eco): (¿He de fer què/el què?; ¿Que què he de fer?).

Optativa: Així rebentés...

Imperativa:

Ús de la partícula pas (No hi entressis pas!).

2.8.2 Modificacions de l'estructura: complements pronominalitzats per pronoms clítics

Posició: proclítics i enclítics.

Ordre de pronoms clítics en combinacions ternàries. Distinció entre formes nor-

matives/col·loquials: els hi/els la, els el, els les, els els; l'hi/la hi... i aprofundiment en les solucions formals: li'n, li ho, els en...

2.8.3 Concordances

Noms col·lectius en funció de subjecte.

Noms col·lectius en singular (gent, equip, colla...). En un registre informal: concordança del verb en plural (La gent aniran a un hotel).

Noms col·lectius determinats per un complement en plural (una part de, un sector de, un cert nombre de, un grapat de, una colla de...). En un registre informal: concordança del verb en plural (La majoria de les meves amigues es dediquen a l'ensenyament).

Noms col·lectius en oracions atributives (ser, estar, semblar). Concordança amb el predicat nominal: Aquella colla eren amics de feia molt temps; La majoria dels treballadors semblaven contents; La majoria dels treballadors semblava contenta.

2.8.4 La negació

Negació externa: Poc(a) (Poc ho sé, on has anat avui!); Poc(a)+pas (Poca te crec pas!). No que (No que no vindrà); Pla (Jo pla ho voldria que em fiquessin a la presó; A missa pla que hi aniré).

2.9 L'oració composta

2.9.1 La subordinació

Oracions subordinades substantives.

D'infinitiu: Opcionalitat de la preposició en funció de subjecte, atribut i CD: Em fa por (de) perdre'm; Ho he sentit (a) dir; La seva dèria és sempre (de) fer les coses complicades; Va demanar (per) sortir.

Introduïdes per la conjunció que o per nexes interrogatius o exclamatius en funció de subjecte, atribut, CD (estil indirecte: canvis de temps verbals i dels elements dítics; amb constituent dislocat: El teu germà no sap el sofà on el vol; amb truncament: Em volia dir una cosa, però ara no recorda què); en funció de C.Règ. (Estic d'acord que siguis tu el delegat); C.Pred. (Tinc una gana que no m'hi veig); concordança en la subordinació: V (oració principal) i V (oració subordinada substantiva); amb temps de present, passat, futur, correlació formal i correlació de sentit; ús del subjuntiu en frases negatives subordinades substantives.

Aposició mitjançant oració completiva substantiva (El fet que en Joan no vingui; la idea que la Terra és plana...).

Oracions subordinades adjectives de relatiu (explicatives i especificatives).

Antecedents diferents del substantiu (És quan dormo que hi veig clar; la vaig veure que venia).

Puntuació

Oracions subordinades substantives de relatiu.

Alternança els que/els qui, aquells que/aquells qui

Subordinades substantives de relatiu en oracions copulatives (Ets tu que t'has queixat).

Oracions subordinades adverbials.

D'oposició: altrament. Concessives:

bé que, mal que.

Comparatives: reforçament de les comparatives amb no pas (Menja més que no pas jo).

Causals: atès que, per tal com, com sigui que.

Finals: perquè, per a què (interrogatiu).

Consecutives: talment que.

Temporals:

Simultaneïtat: bo i + gerundi.

Posterioritat: a penes, d'ençà que.

Interval: d'ençà que... fins que...

Modals: segons que (Segons que vingui o no decidirem), en la mesura que, en qualitat de...

- 2.9.2 La coordinació
Oracions juxtaposades.
Oracions adversatives: tanmateix, altrament, ans, nogensmenys.
Oracions distributives: ara i adés.
3. Ortografia i aspectes gràfics
- 3.1 Ús d'alguns caràcters en les seves diverses formes (cursiva, negreta, cometes, etc.).
- 3.2. Representació gràfica de fonemes i sons
- 3.2.1 El sistema vocàlic
Ortografia <a/e>. Alguns compostos cultes i derivats formats a partir de mots grecs i llatins (astigmatisme, arteriosclerosi).
Ortografia <o/u>. Alguns mots invariables acabats en -us (genotipus, porus, rictus, lapsus).
- 3.2.2 El sistema consonàntic
Ortografia de [s] intervocàlica darrere de prefixos (fotosíntesi; resseguir); al començament del segon element de paraules compostes (para-sol).
- 3.3 Ortografia de paraules estrangeres
- 3.3.1 Reforç en <e> de paraules que comencen per <s> aspirada (espot, esquaix)
- 3.3.2. Accentuació dels estrangerismes adaptats/no adaptats (apartheid, per càpita...)
- 3.3.3 Conservació o adaptació de les grafies <w>, <k>, <y> (kiwi/vàter; vodka/estoc; whisky/hoquei); admissió de las formes en <k> dels derivats de quilo (quilòmetre, kilòmetre)
- 3.4 Signes ortogràfics (accent, apòstrof, dièresi, guió...)
- 3.4.1 Apòstrof
Apostrofació i no apostrofació en casos especials (paraules estrangeres, títols d'obres, formes col·loquials de les combinacions pronominals i del lligam entre pronoms i verb: coneixe'ns, digue'm).
- 3.4.2 Dièresi
Dièresi en cultismes derivats acabats amb els sufixos -tat, -al, -itzar (continuïtat, trapezoïdal, homogeneïtzar).
Dièresi en noms derivats d'una paraula que presenta i tònica (aïllament, traïdor).
- 3.4.3 Guionet
Ús del guionet en alguns compostos que són manlleus (ex-libris, agnus-dei).
Ús del guionet en algunes paraules per evitar formes estranyes (abans-d'ahir, cul-de-sac, qui-sap-lo).
Ús del guionet com a recurs sintàctic (relació qualitat-preu).
- 3.5 Altres fenòmens ortogràfics
- 3.5.1 Contracció de preposicions i articles. Casos especials (seguits de títols d'obres, entitats)
- 3.6 Els signes de puntuació
4. Fonètica i fonologia
- 4.1 El sistema vocàlic dels principals dialectes geogràfics
- 4.2 Alguns casos de no-neutralització en català oriental
Vocal posttònica final (cine, base, ocre, judo, soprano).
Vocal posttònica no final (ídem, tòtem, cosmos, mòdem, Boston).
Vocal pretònica (vodevil, dossier, Everest, al·leluia).
- 4.3 El sistema consonàntic dels principals dialectes geogràfics
- 4.4 Processos fonològics de paraules estrangeres i de paraules que en llengües properes es pronuncien de manera diferent
- 4.5 Accent, ritme i entonació; patrons tonals d'elements lèxics aïllats
Accentuació de paraules cultes (medul·la, consola...); doble possibilitat d'accentuació (poliedre/políedre, pèrit/perit...) i paraules estrangeres.
- 4.6 Accent, ritme i entonació; patrons tonals de l'oració